

En foreløbig nøgle til arter af Rhododendron underafsnit Ledum (H. Harmaja, modificeret af D.H. Voss til at inkludere *R. diversipilosum* og *R. subulatum*)

1. Lange brune sprøde hår forekommer ± rigeligt i (akser af) det nuværende års skud (normalt også i det foregående års) og på bladstilke. 3
1. Brune hår (som ovenfor) mangler fra skud og bladstilke 2

2. Blade elliptiske, 1,5-3 gange så lange som brede, kanter flade eller let buede, bladstilke ca. 1 cm lang.
Bladundersiden grønlig, med upåfaldende korte hvidlige stivnede hår, men uden lange brune hår. Vestlige N.
Amerika. . . . . *R. neoglandulosum*
2. Blade aflange-elliptiske, 3-4 gange så lange som brede, kanter stærkt slyngede, bladstilke kortere end 1 cm.
Bladundersiden som hos de foregående arter, dog kan enkelte brune hår af og til være til stede. Vestlige N.
Amerika. . . . . *R. columbianum*

3. Brune hår på bladundersiden sædvanligvis rigelige (ofte tættest på midterribben); hvide eller hyaline hår på bladundersiden sparsomme til rigelige, korte, ± stillestående, lige eller buede, der højst strækker sig lidt over de større kirtler. 4

3. Brune hår (meget) sparsomme på bladundersiden; hvide hår på bladundersiden rigelige, lange, noget sprøde, strækker sig langt ud over de større kirtler og skjuler dem delvist. Blade ± aflange. Østasien. . . . .*R. hypoleucum*

4. Brune hår, der danner en tæt ± jævn dækning på bladundersiden, således sædvanligvis skjuler midterribben; stilk mangler brune hår; støvdragere normalt 5-8. Bladene er moderat eller snævert elliptiske, aflange eller lancetformede. Nordlige N. Amerika (introduceret i Europa). . . . . .*R. groenlandicum*

4. Brune hår på bladundersiden er faktisk mere rigelige på midtribben, hvilket normalt er synligt; hvis som ovenfor, så blade ± lineære; stilk med mindst et par brune hår; støvdragere normalt 10. 5

5. Blade store, 2,5-8,5 cm lange og 0,5-2,0 cm brede, aflange eller lancetformede. Nordøstasien. . . . .*R. tolmachevii*

5. Blade mindre og smallere, op til 5 cm lange og 0,1-1,0 cm brede, sædvanligvis ± lineære, til tider smalt aflange eller smalt lancetformede. 6

6. Plant med blade bredere end 0,3 cm. 7

6. Plant med blade 0,1-0,3 cm brede 8
7. Plante med blade noget mere akut end hos *R. hypoleucum* og *R. tolmachevii*; bladunderside beklædt med ekstremt korte hvide hår og samtidig med grove brune hår eller tomentum langs midterribben og årer, eller grove hår kun langs midterribben. Japan, Sakhalin endemisk. . . . . *R. diversipilosum*
7. Plante normalt højere end 30 cm, ± opretstående, blade ca. 2-5 cm lang og 0,2-0,5 (-1,0) cm bred; bladunderside (under de lange brune hår) sædvanligvis ± grøn og voksagtig, uigennemsigtig; når de er tilstede, er der rigeligt med korte stille hår, hvidlige, sædvanligvis mere iøjnefaldende end begge slags kirtler. Europa og moderat nordlige Asien. . . . . *R. tomentosum*
8. Plante med blade næsten nålformede, (1,0-)2,0-3,5(-5,0) cm lang og 0,1-0,2(-0,3) cm bred; brune hår på undersiden af bladene. Blomster mest med svagt rosenrødt skær. Rusland til NE Kina, N Korea og Japan. . . . .
. . . . . *R. subulatum*
8. Plante sædvanligvis mindre end 40 cm, sædvanligvis ± decumbent; blade ca. 0,6-2 cm lang og ca. 0,1-0,3 cm bred; bladunderside (under de lange brune hår) grønlig, noget skinnende, korte stillede hår temmelig sparsomme, upåfaldende, hyaline, mindre mærkbare end kirtlerne, hvoraf de mindre med røde (eller rødbrune) hoveder er ± talrige. Det nordlige N. Amerika og det nordlige Asien. . . . . *R. subarcticum*

A Provisional Key to Species of *Rhododendron* Subsection *Ledum* (H. Harmaja, modified by D.H. Voss to include *R. diversipilosum* and *R. subulatum*)

- 1. Long brown crisped hairs present $\pm$ abundantly in (axes of) the present year's shoots (usually also in those of the preceding year) and on petioles 3
- 1. Brown hairs (as above) absent from the shoots and petioles 2
- 2. Leaves elliptic, 1.5-3 times as long as broad, margins flat or slightly incurved, petioles ca. 1 cm long. Leaf underside greenish, with inconspicuous short whitish setose hairs, but without long brown hairs. Western N. America. ....
.....*R. neoglandulosum* Harmaja (*L. glandulosum* Nutt.)
- 2. Leaves oblong-elliptic, 3-4 times as long as broad, margins strongly revolute, petioles shorter than 1 cm. Leaf underside as in preceding species, though a few brown hairs may occasionally be present. Western N. America. ....
.....*R. xcolumnianum* (Piper) Harmaja
- 3. Brown hairs on leaf underside usually abundant (often densest on midrib); white or hyaline hairs on leaf underside sparse to abundant, short, $\pm$ setose, straight or curved, extending at most slightly above the larger glands. 4
- 3. Brown hairs (very) sparse on leaf underside; white hairs on leaf underside abundant, long, somewhat crisped, extending well beyond the larger glands and partly hiding them. Leaves $\pm$ oblong. Eastern Asia. ....
.....*R. hypoleucum* (Kom.) Harmaja
- 4. Brown hairs forming a dense $\pm$ even covering on leaf underside, thus usually concealing the midrib; peduncle lacking brown hairs; stamens usually 5-8. Leaves moderately or narrowly elliptic, oblong, or lanceolate. Northern N. America (introduced in Europe). ....
.....*R. groenlandicum* (Oeder) Kron & Judd
- 4. Brown hairs on leaf underside actually more abundant on the midrib, which is usually visible; if as above, then leaves $\pm$ linear; peduncle with at least a few brown hairs; stamens usually 10. 5
- 5. Leaves large, 2.5-8.5 cm long and 0.5-2.0 cm broad, oblong or lanceolate. Northeastern Asia. ....
.....*R. tolmachevii* Harmaja (*L. macrophyllum* Tolm.)
- 5. Leaves smaller and narrower, up to 5 cm long and 0.1-1.0 cm broad, usually $\pm$ linear, at times narrowly oblong or narrowly lanceolate. 6
- 6. Plant with leaves broader than 0.3 cm 7
- 6. Plant with leaves 0.1-0.3 cm broad 8

7. Plant with leaves somewhat more acute than in *R. hypoleucum* and *R. tolmachevii*; leaf underside clothed with extremely short white hairs and, at the same time, with coarse brown hairs or tomentum along the midrib and veins, or coarse hairs only along the midrib. Japan, Sakhalin endemic. . . . . *R. diversipilosum* (Nakai) Harmaja (*L. palustre* var. *diversipilosum* Nakai)
7. Plant usually higher than 30 cm, ± erect, leaves ca. 2-5 cm long and 0.2-0.5(-1.0) cm broad; leaf underside (below the long brown hairs) usually ± glaucous and waxy, opaque; when present, short setose hairs abundant, whitish, usually more conspicuous than either kind of gland. Europe and moderately northern Asia. . . . . *R. tomentosum* Harmaja (*L. palustre* L.)
8. Plant with leaves almost acicular, (1.0-)2.0-3.5(-5.0) cm long and 0.1-0.2(-0.3) cm broad; brown hairs present on underside of leaves. Flowers mostly with faint rosy tinge. Russia to NE China, N Korea, and Japan . . . . . *R. subulatum* (Nakai) Harmaja
8. Plant usually less than 40 cm, usually ± decumbent; leaves ca. 0.6-2 cm long and ca. 0.1-0.3 cm broad; leaf underside (below the long brown hairs) greenish, somewhat shining, short setose hairs fairly sparse, inconspicuous, hyaline, less noticeable than the glands, of which the smaller ones with red (or red-brown) heads are ± abundant. Northern N. America and northern Asia. . . . .
 . . . . . *R. subarcticum* Harmaja (*L. decumbens* (Aiton) Lodd. ex Steud.)

